

Pozvánka na jednání pracovní skupiny k přípravě nového programového období MAS 2021-2027

ve čtvrtek 3. 9. 2020 od 13:30

**ve velké zasedací místnosti Městského úřadu v Broumově,
třída Masarykova 239, 550 01 Broumov**

Program:

- 1) Zahájení
- 2) Informace o přípravě nového programového období
- 3) Stanovení problémů a potřeb území
- 4) Diskuse a ukončení

Ing. Michaela Šumpíková, Mgr. Kristýna Jagošová
kancelář MAS Broumovsko+, z. s.

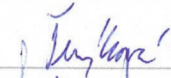
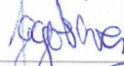
Prezenční listina

z pracovní skupiny k přípravě nového programového období MAS 2021-2027

konané dne 3. 9. 2020 od 13:30 v Broumově

Obec	Jméno a příjmení zástupce	Podpis
Adršpach	Milan Jirman	
Božanov	Karel Rejchrt	
Broumov	Ing. Jaroslav Bitnar	
Hejtmánkovice	Václav Harasevič	
Heřmánkovice	Jana Králová	
Jetřichov	Soňa Pallová	
Křinice	Libuše Rosová	
Martínkovice	Ing. Jaromír Jirka	
Meziměstí	Bc. Pavel Hečko	
Otovice	Petr Novák	
Šonov	Bc. Vladimír Grusman	
Teplice nad Metují	Josef Bitnar	
Vernéřovice	Ing. Tomáš Havrlant	

Svým podpisem souhlasím se zpracováním osobních údajů a s pořizováním fotografií, audio a videozáznamů z akce a využitím obrazového či zvukového materiálu pro potřeby MAS Broumovsko+, z. s.

Hosté	
Jméno a příjmení	Podpis
Ing. Michaela Šumpíková	
Mgr. Kristýna Jagošová	
Mgr. Jan Martínek	

Svým podpisem souhlasím se zpracováním osobních údajů a s pořizováním fotografií, audio a videozáznamů z akce a využitím obrazového či zvukového materiálu pro potřeby MAS Broumovsko+, z. s.

Zápis z jednání pracovní skupiny k přípravě nového programového období MAS 2021-2027

Identifikace pracovní skupiny	
Název:	Veřejný zájem – obce
Datum jednání:	3. 9. 2020
Čas zahájení jednání:	13:30
Místo konání:	Velká zasedací místnost, Městský úřad v Broumově, tř. Masarykova 239, 550 01 Broumov

Členové pracovní skupiny:

Starostové a místostarostové obcí z území MAS.

Přítomni:

Dle prezenční listiny.

Hosté:

Ing. Michaela Šumpíková, Mgr. Kristýna Jagošová, Mgr. Jan Martínek

Program jednání

- 1) Zahájení
- 2) Informace o přípravě nového programového období
- 3) Stanovení problémů a potřeb území
- 4) Diskuse a ukončení

1) Zahájení

Ing. Šumpíková a Mgr. Jagošová přivítaly členy pracovní skupiny a také Mgr. Martíňka z Centra pro komunitní práci, který se pracovní skupiny zúčastnil na pozici metodické podpory MAS.

2) Informace o přípravě nového programového období

Po úvodním přivítání představil Mgr. Martínek prezentaci, ve které shrnul informace o přípravě nového období, resp. o informacích, které jsou v tuto chvíli známé. Zmínil průběh standardizace MAS, přípravu a povinný obsah nové strategie CLLD a následně aktuální informace o vyjednávání podpory z PRV (SZP), IROP, OPŽP, OPZ a OPTAK.

Dále se slova znovu ujaly pracovnice kanceláře MAS a vedly jednání pracovní skupiny za účelem zjištění problémů a potřeb území očima starostů obcí z území působnosti MAS.

Členové pracovní skupiny uvedli větší spokojenost s programovým obdobím 2007-2013, kde byla dle jejich názoru větší možnost pro podporu projektů obcí. Také byla větší možnost nastavení hodnotících kritérií tak, aby bylo možné vybrat ty nejpotřebnější projekty.

3) Stanovení problémů a potřeb území

Účastníci pracovní skupiny obdrželi jako podklad tabulku znázorňující opatření současné strategie, na která byla navázána SWOT aktualizovaná v rámci střednědobé evaluace, která proběhla v loňském roce. V tabulce je znázorněna také vazba na Analýzu problémů a potřeb současné strategie. Během jednání došlo k aktualizaci této tabulky na základě aktuální situace v území z pohledu veřejného zájmu (obcí). Aktualizovaná tabulka v režimu změn je přílohou tohoto zápisu.

4) Diskuse a ukončení

Mezi největší problémy v území patří dlouhodobý velký úbytek obyvatel (za posledních 20 let se jedná cca o 10 % obyvatel). Dalším velkým problémem je stárnutí obyvatelstva a vysoký počet osob sociálně vyloučených nebo sociálním vyloučením ohrožených.

Jednání pracovní skupiny bylo ukončeno v 15:35.

Zápis zpracovala: Ing. Michaela Šumpíková

Zápis ověřil: Mgr. Jan Martínek

Specifický cíl 1.1 Rozvoj infrastruktury pro občanskou vybavenost, technické infrastruktury a obnova veřejných prostranství

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Vysoký počet osob ze sociálně znevýhodněného prostředí. - Vyšší míra rodin na hranici chudoby. - Nedostatek sociálních bytů. - Stárnutí populace. - Nízká vzdělanost obyvatel. - Zaostalá základní infrastruktura v malých obcích. - Nedostatečná maloobchodní síť v malých sídlech.	- Volné pozemky a objekty v soukromém vlastnictví k využití. - Existence veřejného osvětlení a vodovodu ve všech obcích. - Bohatá nabídka kulturních a sportovních aktivit. - Objekty k využití.	- Využití volných objektů. - Fungování EU.	- Špatný demografický vývoj. - Zhoršení sociální struktury obyvatelstva. - Nepředvídatelné změny v legislativě. - Redukce počtu škol. - Kvalita středoškolského vzdělání.	- Nejméně 10 % z celkového počtu obyvatel tvoří obyvatelé přímo ohrožení sociálním vyloučením, žijí v lokalitách, které lze označit jako vyloučené. - Zvyšování dostupnosti sociálních služeb v regionu je jednou u priorit rozvoje Broumovska, síť je řídká a kapacitami nedostačující. - Je nezbytné řešit problematiku sociálního bydlení, a to výstavbou či přestavbou domů sloužících pro nízkonákladové bydlení pro jednotlivce, osamělé rodiče s dětmi atd. - Broumovsko je oblastí s nízkou vzdělanostní úrovní. - Je nutné zlepšit vybavenost škol. - Služby občanské vybavenosti a obchodu nepokrývají potřeby regionu.	Opatření 1.1.1 Obnova bytů a rodinných domů na Broumovsku Výstavba, obnova, rekonstrukce rodinných domů a bytů včetně zasítování. Pořízení, obnova a rekonstrukce bytů na dostupné a sociální bydlení. Opatření 1.1.2 Rozvoj infrastruktury pro veřejné služby a volný čas Podpora rozvoje infrastruktury pro vzdělávání. Podpora rozvoje infrastruktury pro sociální oblast. Podpora rozvoje infrastruktury pro zdravotní oblast. Podpora rozvoje infrastruktury volného času (hřiště, sportoviště, bazény, koupaliště) a občanské vybavenosti. Podpora veřejné správy. Opatření 1.1.3 Obnova veřejných prostranství a výsadba zeleně Výsadby zeleně v intravilánu obce. Rekonstrukce veřejného osvětlení. Obnova a nové vybavení veřejných prostranství mobiliářem. Opatření 1.1.4 Podpora znovuvyužívání brownfieldů

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Nedostatečné pokrytí regionu sociálními službami. - Malé využití chátrajících objektů. - Nedostatek kapacit pro volnočasové aktivity a cestovní ruch v případě špatného počasí.				- Na území chybí krytá sportoviště. - Je nutná revitalizace veřejných prostranství měst a obcí včetně nevyužitých či chátrajících objektů.	Dokumentace brownfieldů a jejich využití k podnikatelské činnosti a veřejně prospěšným aktivitám. Propagace možností využití brownfieldů na Broumovsku.

Specifický cíl 1.2 Rozvoj veřejné dopravy, zvyšování bezpečnosti dopravy a podpora cyklodopravy

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Nevýhodná příhraniční poloha. - Špatný stav veřejného osvětlení. - Nedostatečná údržba silnic II. a III. třídy (vč. místních a účelových). - Chybějící napojení železniční osobní dopravy na Polsko. - Nedostatek chodníků, cyklopruhů. - Vysoká intenzita dopravy v malých obcích. - Stav místních komunikací a mostů. - Nedostatečná kapacita parkovacích ploch u turistických cílů. - Nízká bezpečnost pěší a cyklistické dopravy. - <u>Nevyhovující stav železničních tratí.</u> - <u>Zatížení komunikací velkými (zemědělskými) stroji.</u>	- Lepší průjezdnost z vnitrozemí. - Hustá síť turistických tras. - Hustá síť silnic. - Dostupnost veřejné dopravy. - Dobré silniční spojení polského příhraničí s turistickými významnými lokalitami.	- Zlepšení dostupnosti dobudování m dálniční sítě. - Využití potenciálu železnice. - Zkvalitňování dopravní sítě vč. veřejné dopravy. - Zlepšení kvality přístupových komunikací k výrobním objektům. - Další rozvoj cyklotras a naučných stezek.	- Rušení spojů veřejné dopravy	- Horší dostupnost Broumovska z jiných regionů ČR a Polska. - Špatný stav komunikací II. a III. třídy. - Je třeba zajistit zkvalitnění regionální dopravní infrastruktury a rozvoj cyklistické dopravy – budování cyklostezek a cyklotras a propojení se stávajícími. - Rekonstrukcí stávající nevyhovující či budování nové infrastruktury, převážně silnic II. a III. třídy, místních komunikací, infrastruktury pro chodce a dalších dopravních staveb včetně železnice, letiště a infrastruktury pro veřejnou dopravu dojde ke zlepšení dopravních vazeb a zvýšení bezpečnosti všech druhů dopravy.	1.2.1 Doprava na Broumovsku – bezpečnost, cyklodoprava, veřejná doprava Zvyšování bezpečnosti dopravy, zejména výstavba chodníků podél frekventovaných cest v malých obcích, bezpečných přechodů pro chodce, míst pro přecházení a stavební úpravy nebezpečných křižovatek a úseků komunikací. Výstavba a modernizace cyklostezek a cyklotras. Podpora nemotorové dopravy a alternativních způsobů dopravy při dojíždě do škol a zaměstnání. Výstavba a modernizace přestupních terminálů a rozvoj návaznosti a provázanosti automobilové dopravy, veřejné dopravy a cyklodopravy.

Specifický cíl 1.3 Zvyšování kvality života v regionu

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Vysoký počet osob ze sociálně znevýhodněného prostředí. - Stárnutí populace. - Chybějící denní stacionář a odlehčovací služba pro seniory a ZP. - Nedostatečné pokrytí regionu sociálními službami. - Odchod mladých lidí. - Úbytek obyvatel. - Vyšší míra nezaměstnanosti. - Vyšší míra rodin na hranici chudoby. - Pokrytí mobilním signálem. - Dostupný internet.	- Existence sociálních služeb. - Existence Domova pro seniory. - Větší nabídka volnočasových aktivit pro děti a mládež. - Dostatečná kapacita sítě ZŠ a MŠ. - Bohatá nabídka kulturních a sportovních aktivit.	- Využití potenciál u mladých lidí.	- Zhoršení sociální struktury obyvatelstva. - Špatný demografický vývoj. - - Zavírání vesnických ZŠ a MŠ.	- Sít sociálních služeb v regionu je velmi řídká a kapacitami nedostačující. - Velmi nedostatečné je poradenství v oblasti péče o duševně nemocné pacienty. - Nevyužívané objekty v majetku především obcí zrekonstruovat na krizové byty a návazné sociální a dostupné bydlení, odlehčovací služby, případně služby pro osoby se zdravotním postižením typu stacionářů. - Broumovsko se dlouhodobě vyznačuje vyšší mírou nezaměstnanosti. - Je nutné přispívat ke zvýšení zaměstnanosti nezaměstnaných osob nebo osob ohrožených na trhu práce prostřednictvím efektivního a cíleného využití nástrojů a opatření aktivní politiky zaměstnanosti.	1.3.1 Rozvoj vzdělávání na Broumovsku, včetně potřebného vybavení Podpora aktivit v oblasti vzdělávání. 1.3.2 Rozvoj sociálních a návazných služeb na Broumovsku Podpora zvyšování kvality a kapacit sociálních a návazných služeb. 1.3.3 Podpora mladých rodin Podpora školních družin a klubů pro děti a mládež. Podpora pobytových i příměstských dětských táborů. Podpora dětských skupin a individuální péče o děti. 1.3.4 Podpora pořádání kulturních aktivit Aktivizace a podpora spolkové činnosti v obcích. 1.3.5 Zvyšování kvality veřejné správy Vzdělávání pracovníků veřejné správy. Zvyšování kvality veřejné správy. Zpracování rozvojových dokumentů. 1.3.6 Podpora činnosti NNO na Broumovsku Zajištění prostředků pro činnost neziskových organizací a zájmových spolků. Propagace činnosti NNO. Zapojení dobrovolníků do činnosti NNO.

Specifický cíl 2.2 Modernizace a rozvoj zemědělství a lesnictví

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Odchod mladých lidí. - Nevýhodná příhraniční poloha. - Vysoká nezaměstnanost. - Malé využití chátrajících objektů. - Nedostatek pracovních příležitostí pro osoby se základním vzděláním a zdravotním postižením. - Nevhodný systém hospodaření. - Narušený přirozený vodní režim. - Nevhodná skladba zemědělských plodin. - Půdní eroze způsobená intenzivním zemědělstvím na velkých plochách. - Vliv nedořešených církevních restitucí na rozvoj regionu.	- Vhodné podmínky pro zemědělství a lesnictví. - Údržba krajiny. - Volné pozemky a objekty k využití. - Stabilní podnikatelské prostředí.	- Zlepšení vzhledu krajiny rozčleněním větších územních celků. - Propojení potřeb zaměstnavatelů se školstvím. - Využití volných objektů. - Využití místních přírodních zdrojů pro místní produkci.	- Devastace přírodních zdrojů a znehodnocení krajiny činností člověka. - Vznik nestabilního podnikatelského prostředí. - Úbytek pracovních příležitostí. - Ohrožení povodněmi a suchy.	- Zajistit efektivnost a dlouhodobou konkurenceschopnost zemědělství. - Konkurenceschopnost zemědělských podniků je možné zvyšovat jejich modernizací a podporou výroby. - Stálá propagace regionální značky a zvýšení počtu registrací regionálních výrobků. - Lesní porosty jsou ničeny rozsáhlými polomy, nedostatečnou následnou péčí a škodami způsobenými lesní zvěří. - Významnost dokončení pozemkových úprav. - Potřeba zajištění infrastruktury spojené se správou lesů. - Nezbytností je zachování krajinného rázu, udržení pestrosti krajiny, výzkum.	2.2.1 Rozvoj zemědělství na Broumovsku Výstavba a obnova objektů, pořízení vybavení, strojů a technologií pro zemědělskou činnost. Vzdělávání pracovníků v zemědělství. Činnosti rozšiřující činnost zemědělských subjektů na jinou podnikatelskou činnost. 2.2.2 Rozvoj lesnictví na Broumovsku Výstavba a obnova objektů, pořízení vybavení, strojů a technologií pro lesnickou činnost. Pořízení strojů a technologií určených pro hospodaření na lesních pozemcích. Vzdělávání pracovníků v lesnictví. Obnova lesů po kalamitách, posilování společenských funkcí lesů, souvisejících objektů a technického vybavení. Podpora pěstební činnosti (lesní školky). Zavádění preventivních protipovodňových opatření v lesích. 2.2.3 Obnova a zvyšování hustoty cestní sítě Obnova, rekonstrukce a budování infrastruktury vedoucí ke zlepšení kvality či zvýšení hustoty lesních a polních cest, výstavba či obnova souvisejících objektů a technického vybavení. Příprava a realizace pozemkových úprav.

Specifický cíl 3.1. Posilování péče o krajinu a ochrana životního prostředí

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Nevhodný systém hospodaření. - Narušený přirozený vodní režim. - Půdní eroze způsobená intenzivním zemědělstvím na velkých plochách. - Neprůchodnost krajiny. - Nevhodná skladba zemědělských plodin. - Vliv nedořešených církevních restitucí na rozvoj regionu. - Absence čištění odpadních vod v některých částech obcí. - Lokální znečištění ovzduší lokálním topením.	- Kvalitní životní prostředí. - Údržba krajiny. - Kulturní a přírodní dědictví. - Optimalizovaná ČOV v Broumově. - Budování kanalizací v obcích.	- Zlepšení vzhledu krajiny rozčleněním větších územních celků. - Fungování EU. - Využití potenciálu Vzdělávacího a kulturního centra Broumov. - Využití kulturního a přírodního dědictví pro cestovní ruch.	- Devastace přírodních zdrojů a znehodnocení krajiny činností člověka. - Ohrožení povodněmi a suchy. - Nespolečné polských orgánů při ochraně životního prostředí. - Nedostatek finančních prostředků na obnovu lokálních způsobů vytápění.	- Ochrana a postupná obnova hodnot krajiny a jejího vzhledu. - Ochrana a zachování krajinného rázu, udržení pestrosti krajiny, výzkum. - Zachování typických nelesních ekosystémů a zvyšování jejich přirozené druhové pestrosti. - Krajina je ohrožena těžbou surovin. - Obnova přirozeného vodního režimu v krajině a šetrné využívání přírodních zdrojů.	3.1.1 Podpora opatření na údržbu a ochranu přírody a krajiny (včetně ochrany zdrojů pitné vody) Liniové a skupinové výsadby dřevin, založení nebo obnova krajinného prvku. Výstavba a modernizace úpraven vody a zvyšování kvality zdrojů pitné vody. Modernizace systémů pro ochranu zdrojů pitné vody. 3.1.2 Podpora protipovodňových opatření v krajině i sídlech Vytváření, obnova, údržba a zvyšování kapacity vsakovacích a retenčních zařízení a přírodních blízkých opatření pro zadržování a usměrňování pohybu vody v krajině (vč. odbahňování rybníků). Plošná povrchová vsakovací a retenční zařízení. Budování a modernizace systému předpovědní povodňové služby. 3.1.3 Investice do vodohospodářské infrastruktury (výstavba a optimalizace ČOV a kanalizací) Výstavba kanalizace za předpokladu existence vyhovující čistírny odpadních vod. Modernizace a intenzifikace ČOV. 3.1.4 Podpora modernizace a zvyšování účinnosti energetické infrastruktury (včetně lokálních zdrojů topení) a využívání OZE

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
					Náhrada nebo rekonstrukce spalovacích stacionárních zdrojů znečišťování. Pořízení dodatečných technologií a změny technologických postupů. <u>3.1.5 Zpracování studií obnovy a ochrany přírody a krajiny</u> <u>Vymezení plochy pro stavby a opatření protipovodňové ochrany.</u> <u>Územní studie, zaměřené na veřejnou infrastrukturu nebo na řešení krajiny.</u>

Specifický cíl 3.2 Zefektivnění systému nakládání s odpady

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- <u>Nízká vzdělanost obyvatel.</u> - <u>Závislost na jedné svozové firmě.</u>	- Schopnost komunikovat a řešit společné zájmy. - Aktivní DSO.	- <u>Využití odpadů pro kompostování.</u> - <u>Využití financí z dalšího programového období k vytvoření vlastního systému</u>	- <u>Nepředvídatelné změny v legislativě.</u> - <u>Zvyšující se náklady na likvidaci odpadu.</u>	- Nízká vytríděnost separovaného odpadu. - Zvýšit množství vytríděného odpadu. - Nutné řešit ukládání zeminy související s realizací staveb a její následné využití.	3.2.1 Podpora opatření pro efektivnější nakládání s komunálními a dalšími odpady (sběrné dvory, třídící linky, systémy nakládání s odpady atd.) Výstavba a modernizace <u>a tvorba systémů -a</u> zařízení pro sběr, třídění odpadu a úpravu odpadů. Budování nových a modernizace stávajících sběrných dvorů.

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
		<u>sběru, využití a likvidace odpadů.</u>			<u>Třídící a dotřídňovací linky zabezpečující kvalitní výstupní surovinu a linky s navazujícími technologiemi pro úpravu odpadů.</u> <u>Podpora vzniku, rekonstrukcí, modernizací, zvyšování kapacit a pořízování a modernizace vybavení kompostáren, vč. komunitních.</u> 3.2.2 Podpora systému třídění odpadů (včetně bioodpadů) <u>Třídící a dotřídňovací linky zabezpečující kvalitní výstupní surovinu a linky s navazujícími technologiemi pro úpravu odpadů.</u> <u>Podpora vzniku a zvyšování kapacit kompostáren včetně potřebného vybavení.</u>

Specifický cíl 3.3 Posilování dopadů environmentálního vzdělávání

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Nízká vzdělanost obyvatel.	- Schopnost komunikovat a řešit společné zájmy. - Vzdělávací a kulturní centrum Broumov.	- Fungování EU. - Využití potenciálu Vzdělávacího a kulturního centra Broumov.	<u>- Nejednotný přístup CHKO.</u>	- Rozvíjení programů environmentální výchovy a vzdělávání pro místní obyvatele.	3.3.1 Podpora EVVO Podpora informačních a vzdělávacích akcí a dalších nástrojů EVVO. 3.3.2 Zpracování studií obnovy a ochrany přírody a krajiny Vymezení plochy pro stavby a opatření protipovodňové ochrany. Územní studie, zaměřené na veřejnou infrastrukturu nebo na řešení krajiny.

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
					3.3.23 Posilování spolupráce s CHKO Broumovsko Konzultační činnost před realizací projektů k ochraně přírody a krajiny. Společné pořádání a vzájemná propagace vzdělávacích a informačních akcí.

Specifický cíl 4.1 Rozvoj infrastruktury cestovního ruchu

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
Nevýhodná příhraniční poloha. - Nedostatečná kapacita parkovacích ploch u turistických cílů. - Nedostatek kapacit pro volnočasové aktivity a cestovní ruch v případě špatného počasí. - Sezónnost cestovního ruchu. - Pokrytí mobilním signálem. - Dostupný internet.	- Nabídka ubytování. - Destinační management. - Kulturní a přírodní dědictví.	- Zlepšení dostupnosti dobudováním dálniční sítě. - Další rozvoj cyklotras a naučných stezek. - Využití kulturního a přírodního dědictví pro cestovní ruch. - Rozvoj destinačního managementu. - Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch.	- Snížení počtu spojů veřejné dopravy.	- Zvýšení počtu ubytovacích a stravovacích míst a zlepšení jejich struktury. - Rozproštění a usnadnění pohybu návštěvníků regionu.	4.1.1 Rozšíření a zvýšení kvality ubytovacích a stravovacích kapacit Investice v oblasti stravování a pohostinství. Zvyšování kapacit a zkvalitňování ubytovacích služeb. 4.1.2 Rozvoj muzeí na Broumovsku Rekonstrukce stávajících expozic a depozitářů. Budování nových expozic a depozitářů. 4.1.3 Vytváření a obnova naučných stezek pro interpretaci místního přírodního a kulturního dědictví Obnovení stávajících naučných stezek a budování nových v souvislosti s propagací regionu. 4.1.4 Rozvoj a zvyšování kvality infrastruktury pro alternativní formy dopravy (pěší stezky, cyklostezky, cyklotrasy, hipostezy a další) Výstavba a modernizace cyklostezek a cyklotras. Obnova a doplňování značení pro stávající a značení nových (pěších a hipo a dalších) stezek, včetně potřebných terénních a stavebních úprav. 4.1.5 Budování a modernizace doplňkové infrastruktury cestovního ruchu (odpočívadla, parkoviště, infrastruktura pro zimní sporty) Vybudování odpočívadel doplňkové infrastruktury pro turisty, kteří navštíví kulturní či přírodní atraktivitu (např. odpočívadla, parkoviště, infrastruktura pro zimní sporty, rozhledna, lanovka, singletrack apod.).

Specifický cíl 4.3 Obnova kulturního dědictví

SWOT				APP	Opatření SCLLD
Slabá stránka	Silná stránka	Příležitost	Hrozba	Problém/potřeba	
- Malé využití chátrajících objektů. - Špatný technický stav kulturních památek.	- Kulturní a přírodní dědictví. - Destinační management.	- Využití kulturní a přírodního dědictví pro cestovní ruch. - Rozvoj destinačního managementu. - Využití potenciálu vzdělávacího centra v broumovském klášteře. - Rozvoj infrastruktury pro cestovní ruch.	<u>- Chátrání některých sakrálních památek v případě návratu do vlastnictví církve.</u>	- Většina kostelů je ve špatném stavebním stavu. - Hlavní priority území jsou: stavební obnova kostelů a dalších církevních objektů, obnova a využití dalších stavebních památek (např. zámek v Adršpachu), pokračování v revitalizaci Městské památkové zóny v Broumově, pokračování ve vhodné obnově venkovských statků broumovského typu a uchování jedinečnosti vzhledu a originality měst a obcí Broumova.	4.3.1 Obnova movitých i nemovitých památek Restaurování památek, zejména kláštera benediktinů v Broumově a kostelů tzv. Broumovské skupiny: (kostely v těchto obcích: Martínkovice, Otovice, Heřmánkovice, Vižňov, Šonov, Božanov, Verněřovice, Ruprechtice). <u>Obnova a rekonstrukce hřbitovných zdí a drobných sakrálních staveb v krajině (např. boží muka, kapličky, křížky).</u> Zvýšení ochrany památek a jejich zabezpečení.